

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 21 grudnia 2017 r.

Poz. 5399

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE Nr 398/2017 WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 21 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy.

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz.U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389), po zasięgnięciu opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy o nazwie **29 Stycznia** położonej w miejscowości Sypniewo (gmina Więcbork), nadaje się nazwę **gen. Józefa Hallera**.

§ 2. Zarządzenie zastępcze podlega wykonaniu przez Burmistrza Więcborka.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. poz. 744), zwana dalej „ustawą”. Ustawa została zmieniona ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. poz. 1389).

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na podjęcie działań przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Rada Miejska w Więcborku nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała w wyznaczonym przez ustawodawcę terminie zmiany nazwy ul. **29 Stycznia**. W związku z powyższym Wojewoda Kujawsko-Pomorski zwrócił się pismem z dnia 13 października 2017 r. (znak: WNK.IV.4130.1.67.2017.WRM), w trybie art. 6 ust. 3 ustawy, do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (IPN) o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia ustawy w życie z normą art. 1 ustawy. Wyżej wymienione pismo wpłynęło do IPN w dniu 16 października 2017 r. Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy oczekiwanie na opinię wstrzymuje bieg terminu na wydanie

zarządzenia zastępczego. Przedmiotowa opinia wpłynęła do organu nadzoru w dniu 17 listopada 2017 r. (pismo z dnia 3 listopada 2017 r. znak: BUW-940-145(3)/17).

W ocenie wojewody, nazwa ulicy **29 Stycznia** jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy. Jak wynika z opinii IPN, dnia 29 stycznia 1945 r. nastąpiło wkroczenie jednostek Armii Czerwonej do miejscowości Sypniewo – obecnie w województwie kujawsko-pomorskim (powiat sępoleński, gmina Więcbork). Zgodnie z propagandową praktyką władz komunistycznych wydarzenie to celebrowane było – niezgodnie z faktami historycznymi – jako „dzień wyzwolenia” oraz powód do wyrażania wdzięczności społeczeństwa wobec Armii Czerwonej. Tymczasem wbrew nadziejom Polaków, oczekujących odbudowy wolnego kraju po likwidacji okupacji niemieckiej, Armia Czerwona w latach 1944-1945 stała się narzędziem ponownej aneksji niemal połowy terytorium RP do ZSRS, zniewolenia całej reszty kraju oraz budowy w nim systemu komunistycznego w pełni zależnego od władz w Moskwie. Zajęcie ziem polskich przez Armię Czerwoną zapoczątkowało zarazem nowy okres martyrologii narodu polskiego.

Stacjonowanie Armii Czerwonej/Sowieckiej w Polsce po roku 1944 uniemożliwiło odbudowę niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej i było podstawowym czynnikiem, który zapewnił funkcjonowanie państwa komunistycznego na ziemiach polskich objętych dominacją ZSRS. Waga tych faktów sprawia, że przedmiotowa nazwa, honorująca moment wkroczenia Armii Czerwonej do wymienionej miejscowości, spełnia rolę daty symbolizującej komunizm.

Biorąc pod uwagę brzmienie przepisów art. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy należy stwierdzić, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Organ nadzoru jest zatem zobligowany – na mocy przepisu art. 6 ust. 2 ustawy – do wydania zarządzenia zastępczego, nadającego ulicy o nazwie **29 Stycznia** w miejscowości Sypniewo (gmina Więcbork) nową nazwę: **gen. Józefa Hallera**.

Józef Haller von Hallenburg (1873-1960) – generał broni Wojska Polskiego. Przed I wojną światową służył w armii austro-węgierskiej (w 1912 r. przeszedł na emeryturę), związany także z ruchem skautowskim i Towarzystwem Gimnazjalnym „Sokół”. Po wybuchu wojny służył w Legionach Polskich, gdzie pełnił funkcje: komendanta (marzec-kwiecień 1915 r.) i pełniącego obowiązki komendanta (listopad 1916 r.) oraz dowódcę II Brygady (lipiec 1916-luty 1918). W lutym 1918 r., protestując przeciwko postanowieniom traktatu brzeskiego, z podległą mu II Brygadą przebił się przez front austriacko-rosyjski i połączył się z polskimi formacjami w Rosji, stając na czele 5 Dywizji Strzelców Polskich, a następnie II Korpusu Polskiego na Ukrainie. Stał na czele Polskiej Komisji Wojskowej próbującej organizować oddziały Wojska Polskiego na terenie Rosji. W lipcu 1918 r. dotarł do Francji i wszedł w skład Komitetu Narodowego Polskiego. 4 października Komitet powierzył mu funkcję Naczelnego Dowódcy formującej się armii polskiej we Francji. Na czele „Błękitnej Armii” przybył do Polski w kwietniu 1919 r. Józefowi Hallerowi powierzono dowództwo Frontu Pomorskiego, jego celem było pokojowe i planowe zajęcie Pomorza, przyznanego Polsce na mocy ustaleń Traktatu Wersalskiego. W czasie wojny polsko-bolszewickiej pełnił funkcję dowódcy Frontu Północnego i Generalnego Inspektora Armii Ochotniczej. W 1922 r. zdobył mandat poselski, który złożył w następnym roku. W 1937 r. zaangażował się w działalność Stronnictwa Pracy, został prezesem jego Rady Naczelnej. Po wybuchu II wojny światowej wszedł w skład rządu gen. Władysława Sikorskiego jako minister bez teki. W latach 1940-1943 pełnił funkcję Ministra Oświaty w Polskim Rządzie na Uchodźstwie. Po zakończeniu wojny pozostał na emigracji.

Na podstawie art. 5 ustawy, pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Pouczenie

Na niniejsze zarządzenie zastępcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy w terminie 30 dni od daty doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski
Mikołaj Bogdanowicz